

**Karta przedmiotu**

Nazwa i kod przedmiotu	Metodologia historii sztuki I , PG_00201466						
Kierunek studiów	Historia sztuki (O)						
Data rozpoczęcia studiów	październik 2026 r.	Rok akademicki realizacji przedmiotu			2026/2027		
Poziom kształcenia	II stopnia	Grupa zajęć			Grupa zajęć obowiązkowych z zakresu kierunku studiów		
Forma studiów	stacjonarne	Sposób realizacji			na uczelni		
Rok studiów	1	Język wykładowy			polski		
Semestr studiów	1	Liczba punktów ECTS			2.0		
Profil kształcenia	ogólnoakademicki	Forma zaliczenia			zaliczenie		
Jednostka prowadząca	Rektor -> Wydział Historyczny -> Instytut Historii Sztuki -> Zakład Historii Sztuki Nowoczesnej						
Imię i nazwisko wykładowcy (wykładowców)	Odpowiedzialny za przedmiot		dr Milena Woźniak-Koch				
	Prowadzący zajęcia z przedmiotu						
Formy zajęć	Forma zajęć	Wykład	Ćwiczenia	Laboratorium	Projekt	Seminarium	RAZEM
	Liczba godzin zajęć	30.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30
	W tym liczba godzin zajęć na odległość: 0.0						
Aktywność studenta i liczba godzin pracy	Aktywność studenta	Udział w zajęciach dydaktycznych, objętych planem studiów		Udział w konsultacjach		Praca własna studenta	RAZEM
	Liczba godzin pracy studenta	30		2.0		18.0	50
Cel przedmiotu	Celem zajęć jest zapoznanie studentów z metodologią historii sztuki oraz z historią badań nad sztuką. Wykład przedstawia znaczenie poglądów teoretycznych dla historii rozwoju samej dyscypliny jak i całokształtu badań nad sztuką. Ma też na podstawie analiz wybranych tekstów ilustrować zastosowanie omawianych narzędzi intelektualnych i ukazać interdyscyplinarny charakter historii sztuki poprzez wskazanie relacji pomiędzy badaniami nad sztuką a innymi dyscyplinami humanistyki.						

Efekty uczenia się przedmiotu	Efekt kierunkowy	Efekt z przedmiotu	Sposób weryfikacji i oceny efektu
	[HISTSZMU2_W06] Zna i rozumie metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki, zna w pogłębionym stopniu metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania dzieł sztuki oraz epok artystycznych	K_W06 Zna i rozumie metody badawcze i narzędzia warsztatu historyka sztuki, w szczególności zaawansowane metody analizy, interpretacji, wartościowania i problematyzowania dzieł sztuki oraz epok artystycznych	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[HISTSZMU2_U07] Definiuje, objaśnia i stosuje poprawnie w mowie i piśmie terminy właściwe dla nauk o sztuce w pracy nad wybranymi tematami		
	[HISTSZMU2_U02] Pozyskuje, weryfikuje, analizuje i systematyzuje informacje dotyczące nauk humanistycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne, bazy danych i zasoby internetu przydatne w badaniach zagadnień związanych z naukami o sztuce	K_U02 Pozyskuje, weryfikuje, analizuje i systematyzuje informacje dotyczące nauk humanistycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografie, pomoce archiwalne, bazy danych i zasoby internetu przydatne w badaniach zagadnień związanych z naukami o sztuce	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[HISTSZMU2_U01] Potrafi prawidłowo dobierać źródła, poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki oraz efektywnie selekcjonować informacje pozaźródłowe w celu rozwiązywania sformułowanego przez siebie lub innych zadania	K_U01 Potrafi prawidłowo dobierać źródła, poprawnie stosować metody badawcze właściwe dla warsztatu badawczego historyka sztuki oraz efektywnie selekcjonować informacje pozaźródłowe w celu rozwiązywania sformułowanego przez siebie lub innych zadania	[SU4] test/egzamin - ustny lub pisemny
	[HISTSZMU2_W01] Ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o specyfice przedmiotowej, terminologii, teorii i metodologii nauk o sztuce	K_W01 Ma pogłębioną wiedzę o specyfice przedmiotowej, terminologii i metodologii nauk o sztuce	[SW4] test/egzamin - ustny lub pisemny

Treści przedmiotu	<p>Program obejmuje historyczne i współczesne metody historii sztuki, koncentrując się na prezentacji najważniejszych stanowisk metodologicznych ujmowanych w kontekście historycznym. Zagadnienia dotyczące dziejów i postaw metodologicznych w badaniach nad sztukami wizualnymi na świecie i w Polsce omawiane są w szerokim kontekście interdyscyplinarnym, w oparciu o analizę wybranych tekstów teoretycznych.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Wprowadzenie. Rozkwit i kryzys dyscypliny w XX i XXI wieku</li> <li>2. Wiedeńska szkoła historii sztuki</li> <li>3. Formalizm Heinricha Wölfflina i jego teoria pięciu pojęć historii sztuki</li> <li>4. Hermeneutyka Martina Heideggera w badaniach nad sztuką</li> <li>5. Aby Warburg. Historia sztuki a historia kultury</li> <li>6. Ikonografia i ikonologia. Metoda Erwina Panofsky'ego</li> <li>7. Strukturalizm i poststrukturalizm w badaniach nad kulturą (cz. 1)</li> <li>8. Strukturalizm i poststrukturalizm w badaniach nad kulturą (cz. 2)</li> <li>9. Długie trwanie postmodernizmu w badaniach nad sztuką.</li> <li>10. Teoria Lacana i psychologia percepcji sztuki</li> <li>11. Teoria postkolonialna w badaniach nad kulturą materialną</li> <li>12. Feminizm, Gender i Queer w sztuce</li> <li>13. Marksizm i neomarksizm w studiach nad sztuką</li> <li>14. Posthumanistyka w badaniach nad kulturą (animal studies, zwrot ku rzeczom)</li> <li>15. Podsumowanie</li> </ol>		
Wymagania wstępne i dodatkowe	Wiadomości z zakresu ogólnej wiedzy o kulturze i naukach humanistycznych na poziomie studiów licencjackich.		
Sposoby i kryteria oceniania osiągniętych efektów uczenia się	Sposób oceniania (składowe)	Próg zaliczeniowy	Składowa oceny końcowej
	Obecność	75.0%	10.0%
	Kolokwium	51.0%	90.0%

Zalecana lista lektur	Podstawowa lista lektur	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Arnheim R., <i>Sztuka i percepcja wzrokowa. Psychologia twórczego oka</i>, Warszawa 1978</li> <li>• Barcz A., Łagodzka, D., (red.) <i>Zwierzęta i ich ludzie. Zmierzch antropocentrycznego paradygmatu</i>, Warszawa 2015.</li> <li>• Barthes R., <i>Mit i znak. Eseje</i>, Warszawa 1970.</li> <li>• Barthes R., <i>Mitologie</i>, Warszawa 2000.</li> <li>• Barthes R., <i>Światło obrazu. Uwagi o fotografii</i>, Warszawa 1994.</li> <li>• Białostocki J., <i>Metoda ikonologiczna w badaniach nad sztuką</i>, "Przegląd Humanistyczny", I (1957), nr 2, s. 46-59; nr 3, s. 9-18 [lub w: tegoż, <i>Pięć wieków myśli o sztuce</i>, wyd. II, Warszawa 1976, s. 249-274].</li> <li>• Białostocki J., <i>Styl i modus w sztukach plastycznych</i>, "Estetyka", II (1961), s. 147-159.</li> <li>• Białostocki J., <i>Historia sztuki wśród nauk humanistycznych</i>, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1980.</li> <li>• Białostocki J., <i>Posłanie Aby Warburga: historia sztuki czy historia kultury?</i>, [w:] tegoż, <i>Refleksje i syntezy ze świata sztuki</i>. Cykl drugi, Warszawa 1987, s. 187-203.</li> <li>• Białostocki J., <i>Pojęcia problemy metody współczesnej nauki o sztuce</i>, Warszawa 1976.</li> <li>• Bryl M., Piotrowski, P. (red.), <i>Perspektywy współczesnej historii sztuki. Antologia przekładów "Artium Quaestiones"</i>, Poznań 2009.</li> <li>• Dilthey W., <i>Powstanie hermeneutyki</i>, [w:] <i>Pisma estetyczne</i>, Warszawa 1982, s. 290-311.</li> <li>• Foucault M., <i>Archeologia wiedzy</i>, Warszawa 1977.</li> <li>• Foucault M., <i>Słowa i rzeczy: Archeologia nauk humanistycznych</i>, Gdańsk 2005.</li> <li>• Gadamer H., <i>Prawda i metoda. Zarys hermeneutyki filozoficznej</i>, Kraków 1993.</li> <li>• Gombrich E., <i>Obraz wizualny</i>, [w:] <i>Symbole i symbolika</i>, oprac. M. Głowiński, Warszawa 1991, s. 312-338.</li> <li>• Gombrich E., <i>Sztuka i złudzenie</i>, Warszawa 1981.</li> <li>• Heidegger M., <i>Bycie i czas</i>, Warszawa 1994.</li> <li>• Kalinowski L., <i>Max Dvořák i jego metoda badań nad sztuką. Suplement</i>, Warszawa 1974.</li> <li>• Lévi-Strauss C., <i>Analiza morfologiczna bajki rosyjskiej</i>, Pamiętnik Literacki 1968 z. 4.</li> <li>• Lévi-Strauss C., <i>Antropologia strukturalna</i>, Warszawa 1970 (2000).</li> <li>• Głowiński M., (red.), <i>Narratologia</i>, Gdańsk 2004. [W antologii tej wymieszano teksty na temat klasycznej narratologii z analizami narracji].</li> <li>• Juszcak W., <i>Dzieło sztuki czy fakt historyczny</i>, [w:] tegoż, <i>Fakty i wyobrażenia</i>, Warszawa 1979, s. 13-26.</li> <li>• Juszcak W., <i>O wyobraźni historycznej</i>, [w:] tegoż, <i>Fakty i wyobrażenia</i>, Warszawa 1979, s. 27-60.</li> <li>• Kowalewski J., W. Piasek, M. Śliwa, (red.) Olsztyn 2008. <i>Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności</i>, [W antologii wiele interesujących tekstów, m.in. P. Rodaka, E. Domańskiej, E. Klekot, B. Olsena].</li> <li>• Panofsky E., <i>Studia z historii sztuki</i>, wybór, oprac. i post. J. Białostocki, Warszawa 1971.</li> <li>• Piwocki K., <i>Pierwsza nowoczesna historia sztuki. Poglądy Aloisa Riegla</i>, Warszawa 1970.</li> <li>• Porębski M., <i>Ikonosfera</i>, Warszawa 1972.</li> <li>• Porębski M., <i>Interregnum: studia z historii sztuki polskiej XIX i XX wieku</i>, Warszawa, 1975.</li> <li>• Sedlmayr H., <i>Kunst und Wahrheit. Zur Theorie und Methode der Kunstgeschichte</i>, München 1978.</li> <li>• Skubiszewski P., <i>Dzieło sztuki a źródło historyczne</i>, [w:] <i>Proces historyczny w literaturze i sztuce</i>, Warszawa 1967, s. 277-298.</li> <li>• Skubiszewski P. (red.), <i>Wstęp do historii sztuki</i>. T. 1: <i>Przedmiot - metodologia - zawód</i>, Warszawa 1973.</li> <li>• Wölfflin H., <i>Podstawowe pojęcia historii sztuki</i>, Wrocław-Kraków-Warszawa 1962.</li> </ul>
	Uzupełniająca lista lektur	<p>Bätschmann O., <i>Historia sztuki na przejściu od ikonologii do hermeneutyki</i>, "Artium Quaestiones", III, Poznań 1986, s. 157-175.</p> <p>Bryson N., <i>Dyskurs, figura</i>, "Artium Quaestiones", XIX, 2008, s. 300-333.</p> <p>Bryl M., <i>Suwerenność dyscypliny. Krytyczna historia sztuki od 1970 roku</i>, Poznań 2008.</p>
	Adresy eZasobów	

Przykładowe zagadnienia/ przykładowe pytania/ realizowane zadania	Suwerenność historii sztuki w świetle dyskusji po przełomu XX i XXI wieku  Granice między historią sztuki i historią kultury.  Historia sztuki w czasach postmodernizmu i posthumanistyki.
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Nie dotyczy

Dokument wygenerowany elektronicznie. Nie wymaga pieczęci ani podpisu.